

SÖKAREN

Nr 8 · 1968

ÅRGÅNG 5

Glädjen är som ett ljus — tänder du
det för andra, faller dess sken tillbaka
på dig själv.

Carit Ettlar

UR INNEHålLET:

Nyanaponika Thera:

De fyra upphöjda tillstånden 1

William Haste:

Experiment med astrologer 4
Ömhetsbetygelser 5

John G. Fuller:

Colorado-fiaskot 6
En paradigmisk syn på veten-
skapsprocessen 10

Birgit Lange:

Narkosupplevelser 12

William Haste:

Ett sällsynt medialt fenomen 14

ORONS MÖRKA FÅGEL

Vem bortjagar orons mörka fågel
som kretsar omkring
för att hacka i din frid?

Vem jagar orosmolnen?
Vem jagar vanmaktens vana?
Vem jagar bort nattens smygande
mörker och kyla
väggarnas klagande läte?

Vem tar bort ugglans hemska skri
där den gömmer sig
i årsmiljoners mörker?

Det är ljuset bortom all oro
och vånda.
Ljuset som följt
mörkret som en skugga.

Olga Magnusson-Mankowitz

DE FYRA UPPHÖJDA TILLSTÅNDEN

Brahma-Vihara

Av Nyanaponika Thera

INLEDNING

Buddha undervisade om fyra upphöjda sinnestillstånd:

KÄRLEK eller kärleksfull godhet (*metta*)

MEDKÄNSLA (*karuna*)

MEDGLÄDJE (*medita*)

SINNESLUGN (*upekkha*)

På pali, de buddistiska skrifternas
språk, är dessa fyra tillstånd kän-
da under namnet **Brahma-Vihara**.
Denna term kan översättas med ut-
märkta, upphöjda eller sublima sin-
nestillstånd, eller alternativt med
brahmalik, gudalik eller gudomlig
hemvist.

Dessa tillstånd säges vara **ut-
märkta** eller **upphöjda**, emedan de
är det riktiga, eller ideala, sättet att
uppträda gentemot levande varelser
(*sattesu samma patipatti*). Dessa
fyra sinnets hållningar är det rätta
i varje situation som uppkommer
vid social kontakt. De tar bort spän-
ningar, mälkar fred vid sociala kon-
flikter, läker sår som erhållits i
kampen för tillvaron; de river ned
sociala skrankor, bygger upp har-
moniska samhällen, väcker slum-
rande storsinnet sedan länge glömd,
återupplivar glädje och hopp sedan
länge övergivna, främjar mänskligt
broderskap mot egoismens krafter.

Dessa tillstånd är oförenliga med
ett hatfyllt sinne, och däri liknar de
Brahma, vilken uppfattas som den
som är utan hat, i välgörande kon-
trast till många andra gudsbegrepp
i öst och väst, där gudarna av sina
anhängare säges visa vrede, nitäls-
kan och "rättfärdig harm". Den som
oförtröttligt utvecklar dessa fyra

upphöjda tillstånd, genom sitt upp-
trädande och sin meditation, säges
bli en Brahmas like (**Brahma-samo**),
och om de får ett dominerande in-
flytande på hans sinne, återföds han
i besläktade världar, Brahmas riken.
Dessa sinnestillstånd kallas därför
gudalika, brahmalika.

De kallas hemvist (**vihara**), eme-
dan de borde bli sinnets ständiga
boningar, där våra tankar känner
sig "hemma", inte ställen där vi
blott gör sällsynta och korta, snart
glömda, besök. Med andra ord: vårt
sinne borde vara fullständigt upp-
fyllt av de fyra upphöjda tillstån-
den. De borde vara våra dagliga,
oskiljaktiga följeslagare, och vi bor-
de tänka på dem under alla våra
vanliga sysslor, när dessa har nå-
gonting att göra med de fyra för-
hållningssätten. Såsom det heter i
Metta Sutta, den kärleksfulla godhe-
tens sång:

"När han står, går, sitter eller
ligger,
närhelst han ingen trötthet
känner,
låt honom väl beakta detta goda
sinne —
det är, så sägs, gudomlig hemvist."

Dessa fyra — kärlek, medkänsla,
medglädje och sinneslugn — kallas
också de **gränslösa tillstånden (appa-**

mañña), emedan de i sin fulländning och sanna natur inte bör göras snä- vare eller minskas på grund av nå- gon inskränkning beträffande vilka varelser som de omfattar. De bör va- ra allmängiltiga och opartiska, inte bundna av förkärlek eller fördom. Ett sinne som har uppnått denna Brahma-viharas gränslöshet, hyser inget hat på grund av nationalitet, ras, religion eller samhällsklass.

Men såvida inte denna gränslösa, oinskränkta tillämpning av de fyra dygderna är rotad i en stark, natur- lig frändskap men en sådan inre hållning, är det säkerligen inte lätt att genom en avsiktlig viljeasträng- ning åstadkomma denna gränslösa tillämpning och att konsekvent und- vika all partiskhet. För att uppnå detta är det i de flesta fall nödvän- digt att inte endast låta dessa fyra dygder vara principer för handlan- det och föremål för reflexion utan att de också får vara ämnen för me- todisk meditation. Denna meditation kallas Brahmavihara-bhavana, "de upphöjda tillståndens meditativa utveckling". Dess praktiska syfte är

SÖKAREN

Nr 8 — 1968 — Årgång 5

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3
Red o ansv utg: Sven Magnusson
Postgirokonto 70 60 47
Tel. 08/69 60 27

PRENUMERATIONSPRISER 1968

Helår (10 nr) 24: —
Halvår 12: 50

Arg. 1964—1966 är slut.

Från årg. 1967 finns nr. 4—8 kvar. Pris 10: —.

I Norge och Danmark kan prenumeration ske med svensk postanvisning, varvid pri- set blir detsamma som i Sverige.

I Finland kan inbetalning göras till Aka- demiska Bokhandeln, Postfack 10128, Hel- singfors 10, postgiro 5333. Helår kostar då mk 22,—; halvår mk 12,—.

Annonsspriser:

Helsida 185: —, halvsida 110: —, kvarts- sida 65: —, småannonser 4: — per cm.

Copyright resp. förf.

Tryckt hos
LJUSDALS TIDNINGS TRYCKERI AB
Ljusdal 1968

att med hjälp av dessa upphöjda tillstånd uppnå de höga stadier av mental koncentration som kallas **jhana** eller "meditativt försjunkt- de". Meditation över kärlek, med- känsla och medglädje kan, var för sig, leda till uppnående av de första försjunkenhetstillstånden, medan meditation över sinneslugn endast leder till den fjärde jhana, där sin- neslugn är det mest betydelsefulla (**jhan'anga**).

Allmänt sett ger endast ihärdiga meditationsövningar den tvåfaldigt krönande verkan att dessa fyra dyg- der sjunker så djupt ned i hjärtat att de blir en spontan hållning som inte lätt görs omintet; så är det ock- så meditationen som åstadkommer och säkrar deras gränslösa natur och utvecklar deras allomfattande verkningsområde. De noggranna an- visningar för dessa fyra meditations- övningar som ges i de buddistiska skrifterna, har klart till syfte att gradvis utveckla det gränslösa i de upphöjda tillstånden. Alla hinder som inskränker de fyra dygdernas tillämpning till utvalda individer och platser, bryts systematiskt ned.

Under meditationsövningarna övergår man vid valet av personer mot vilka kärleken etc. riktas, från lättare till svårare objekt. Vid me- ditation över kärleken t. ex. börjar man med en önskan om välgång för egen del och använder detta som ut- gångspunkt för en gradvis utveck- ling av kärleken: "Precis så som jag vill vara lycklig och befriad från lidande, så må denna varelse — — må alla varelser få vara lyckliga och fria från lidande!" Sedan om- fattar man med sina tankar av kär- lek en person som man tycker om och aktar, så som t. ex. en lärare, därefter innerligt älskade personer, sedan indifferent och slutligen fien- der (om det finns några) eller såda- na som man tycker illa om. Man bör inte välja personer som är döda eller av det motsatta könet.*) Sedan man har klarat av den svåraste uppgif- ten, att rikta sina tankar av kärlek mot personer som man tycker illa om, bör man "bryta ned skrankor- na" (**sima-sambheda**) mellan de nämnda fyra slagen av människor och utan att göra någon åtskillnad fördela sin kärlek lika mellan dem. I detta moment av övningarna skall man ha nått koncentrationens högre stadier: när den mentala reflex-bil- den (**patibhaga-nimitta**) uppträder, har koncentrationens väg (**upacara- samadhi**) uppnåtts, och ytterligare framsteg leder till full koncentration

(**appana**) i det första försjunktandet o. s. v.

För utvidgning av kärleken i rumsdimensionen börjar övningarna med de personer som finns i ens omedelbara närhet (familj etc.), se- dan får de omfatta grannarna, hela gatan, staden, landskapet, landet etc. Eller man kan låta kärleken uppfylla väderstrecken (**disa-phara- na**) och rikta den först åt öster, se- dan åt väster, norr, söder, de mel- lanliggande riktningarna, zenit och nadir.

Samma principer för övningarna gäller vid den meditativa utveck- lingen av medkänsla, medglädje och sinneslugn med vederbörliga skill- nader vid valet av personer. (An- visningar för övningarna finns i den litteratur som nämns efter denna inledning.)

Den yttersta avsikten med att uppnå dessa Brahmavihara Jhanas är att skapa ett sinnestillstånd som kan tjäna som fast grund för den frigörande insikten (**vipassana**) i alla företeelsers sanna natur, så som de är obeständiga, underkastade li- dande och överkliga. Ett sinne som har uppnått meditativt försjunkt- de, framkallat av de upphöjda till- stånden, blir rent, lugnt, säkert, samlat och fritt från simpel självisk- het och blir således väl förberett för det slutliga befrielsearbetet, vil- ket kan fullbordas endast genom in- sikt.

Efter denna korta utblick mot det slutliga målet skall vi nu återvän- da till våra särskilda synpunkter rö- rande betydelsen av de upphöjda tillstånden själva.

Vad vi förut sagt, har visat att det finns två sätt att utveckla de upphöjda tillstånden: för det första genom vårt handlande och en rätt tankeinställning, och för det andra genom metodisk meditation som syf- tar till försjunkenhet i de fyra till- stånden. Båda skall visa sig vara till hjälp för varandra.

Som ovan nämnts hjälper oss me- todiska meditationsövningar att gö- ra Kärlek, Medkänsla, Medglädje och Sinneslugn till spontana reaktio- ner i sådana livssituationer där de behövs: de är till stor hjälp att ge större fasthet och lugn åt sinnet så att det kan stå emot de otaliga irri- tationsmoment i livet, vilka gör det så svårt att i tanke, ord och hand- ling hålla sig till dessa fyra dygder.

Å andra sidan, om vårt handlande i allt högre grad bestäms av dessa

upphöjda tillstånd, kommer det i sinnet att finnas mindre av harm, spänningar och retlighet, vilka sin- nestillstånd ofta, om än aldrig så li- tet, tränger sig in även i medita- tionstimmarna och blir till ett orons hinder (**uddhacca-nirvarana**). Var- dagens liv och tankar inverkar myc- ket kraftigt på det meditativa sinnet, och endast om klyftan mellan dem ihärdigt minskas, finns det en chans till stadiga meditativa framsteg och för ett uppnående av deras högsta syfte.

Upprepade reflexioner över de upphöjda tillstånden, de välsignelser som de skänker och de faror som följer med de motsatta egenskaper- na, är också till hjälp i en fram- gångsrik meditativ utveckling av de upphöjda tillstånden. "Vad en per- son tänker på och begrundar under lång tid, mot detta lutar sig hans håg." Det är huvudsakligen för en sådan användning som det följande erbjudes läsaren, med förhopp- ningen att en upprepad kontempla- tion däröver skall ge sinne och hjär- ta en avgjord vändning mot de gudomliga boningarnas höga höjder och bereda vägen för den slutliga frigörelsen från åtrå, hat och okun- nighet.

MÅ ALLA VARELSER VARA LYCKLIGA!

(Fortsättning i nästa nummer.)

*) En tvivelaktig synpunkt. Red.

Anm. Från **The Four Sublime States** av Nyanaponika Thera med tillstånd av Buddhist Publication Society, Kandy, Ceylon. (Övers. SM.)

*

Litteratur

The Path of Purity (Visuddhi- magga). Chapter IX: The Divine Abodes. Translated by Bhikkhu Nanamoli. (Lake House Bookshop, Colombo.)

The Practice of Lovingkindness (Metta). As taught by the Buddha in the Pali Canon. Compiled and translated from the Pali by Bhikkhu Nanamoli. The Wheel No. 7. (Buddhist Publication Society, Kandy.)

The Path to Deliverance by Nyana- tiloka Mahathera. §§ 97—118: The Four Divine Abodes. (Colombo, Lake House Bookshop.)

UR BAHÁ'I-SKRIFTERNA

"Godhet mot djur påbjudes. Abdu'l-Baha säger:

'Vare sig det är människor eller djur som man gör illa, är deras för- måga att känna densamma. Det finns ingen skillnad. Jo, snarare är det så att grymhet mot djur med- för större pina, eftersom människan har talförmåga, och hon suckar, kla- gar och jämrar sig, när hon blir illa behandlad, och klagar hos myndig- heterna, och myndigheterna skyd- dar henne mot grymhet; men det stackars djuret kan inte tala, det kan varken visa sitt lidande eller vända sig till myndigheterna... Därför måste man vara mycket hänsyns- full mot djur och visa dem större godhet än man visar människor. Uppfostra barnen när de är små på sådant sätt att de blir ytterst vänli- ga och barmhärtiga mot djuren. Om ett djur är sjukt, bör de försöka ku- rera det; om det är hungrigt, bör de ge det mat; om det är törstigt, bör de släcka dess törst; om det är trött, bör de ge det vila.'"

(T. A. B. 722)

"Framtidens föda blir frukt och frön. Att avstå från tobak, vin och opium ger hälsa, styrka, intellektuell glädje, skärpa i omdömet och fysisk kraft."

Baha'u'llah

*

"Framtidens föda blir frukt och frön. Den tid skall komma när folk inte längre äter kött. Den medicins- ka vetenskapen är bara i sin barn- dom, ändå har den visat att vår na- turliga föda är det som växer ur marken."

Abdu'l-Baha (B. N. E. 126)

*

"Baha'i har också lagar som för- bjuder hasardspel, bruk av narko- tika och alkoholdrycker. Även mo- derat användning av alkohol betrak- tas som ett allvarligt fel hos den tro- ende, eftersom bahaierna är kända som fullständiga absolutister... fastän rökning ogillas, finns det ingen baha'i-lag som förbjuder det."

J. R. Gaver (The Baha'i Faith, 30)

Mineralet VIS VITAE

(vidundermineralet kallat) känt och provat av många, tillhandah. av un- dertecknad.

Hjälper mot värk och en rad kräm- por. Mineralet verkar bl. a. smärtstil- lande, är välgörande vid blåskatarr, kramper etc. Väl värt att prova. Nu- mera i rör om 18: — kr.

Sändes postförsk. i förpackn. om 2 rör. Portofritt vid försk.likvid.

Tillskriv:

Ombudsman H. WALLTIN

Drottningg. 13, Katrineholm.

FINNS det — andra VÄRLDAR?

Kanske finner läsaren svaret i det bud- skap som mottagits av "E Williams". Han berättar här hur han redan i unga år kom att mottaga otaliga bevis för att en annan värld existerar — en värld som ligger utanför vår andliga uppfattningsförmåga.

Ett sammandrag om vad budskapet vill förmedla kan kostnadsfritt översän- das.

NATURFÖRLAGET

Fack 3. 170 21 Kallhäll 1

ANTROPOS

TIDSKRIFT FÖR ANTROPOSOFI

Ur septembernumrets innehåll:

Den enda möjliga grundvalen för framtidens moral — Norden och jorden — Det onda och vår tids Kristusbild — Det "tredje ögat" och det "första" — Apple och päron: en polaritet — Om biodynamiskt jordbruk.

Provprenumeration september—december, 4 häften: Kr 8: —.

Arsprenumeration 10 häften Kr 24: —. Postgironummer 58 871.

Expedition: Rådmansgatan 14, 114 25 Stockholm. Tel. 21 11 81.

EXPERIMENT MED ASTROLOGER

I juli 1966 gjorde den danska veckotidningen **Ude og Hjemme** ett litet anmärkningsvärt experiment. Tidningen föreslog åtta danska astrologer, däribland två damer, att de skulle ge ett astrologiskt porträtt av en och samma man, som var född det och det året, på den och den platsen, klockan så och så. Fem av de åtta som förslaget riktades till, backade ut på förhand. De övriga tre vågade sitt skinn med risk att blamera sig offentligt.

Resultatet blev intressant och lärorikt. Tidningen karakteriserade vart och ett av horoskopet så: I. "Mest misstag." II. "Flera träffar." III. "Hon träffade prick." Den sistnämnda var innehavaren av **Astrologisk institut** i Farum, Danmark, fru **R. G. Wennerholm**. "Offret", vars namn bara var känt av tidningens chefredaktör och redaktionssekreterare och hölls strängt hemligt, visade sig vara den danske flygaren **Morian Hansen**. Denne fick se de tre horoskoptydningarna och uppmanades att i tidningen säga sin mening om dem. Tydning nummer ett blev han besviken på, nummer två gav han ett gott men reserverat erkännande, men om tydning nummer tre sa han: "Jag är säkert inte vidskeplig, men denna beskrivning är som om jag såg mig själv i en spegel. Rent ut fantastiskt!" Hans utseende, karaktär, vanor och verksamhet i mekanikens och flygningens värld m.m. prickades in så noggrant att varje diskussion för och mot blev överflödig.

Men hur kan det nu komma sig att de tre astrologernas horoskop för en och samma person inte stämde överens? Det påstås ju att den astrologiska vetenskapen är så exakt. Det finns blott en förklaring till fenomenet, nämligen att det inte är envar givet att kunna tyda ett horoskop. Här spelar också uträkningen av den exakta födelsetiden (på minuten när) in. Denna stämmer inte alltid överens med barnmorskans intyg, men en erfaren astrolog kan med speciella uträkningar komma fram till den rätta tiden, och innan denna har blivit funnen, "passar kuggarna inte in i varandra". De tre astrologerna kom fram till var sin exakta födelsetid: kl. 22.15, 22.20 och 22.28 respektive. Erfarenhetsmässigt (och astrologin är en typiskt empirisk vetenskap) vi-

sar det sig underligt nog att om det uppges som stöddata att en person t. ex. gifte sig den 28 augusti 1937 och var med om en olyckshändelse den 6 mars 1952, för att ta ett par data gripna ur luften, så kan han vara född endast inom en tidrymd av fyra minuter det och det året på den och den platsen. Sker en förskjutning från den riktiga födelsetiden, så vacklar hela tankebyggnaden.

1933 bad jag författaren **Thorkil Barfod** (d. 1945) som var en särdeles habil astrolog, att räkna ut Adolf Hitlers horoskop. 12 år senare, 1945, kunde horoskopet bedömas. Det var åtskilligt intressant att läsa om det sedermera så mycket omtalade gossebarn som föddes i Vädurens tecken i Braunau am Inn klockan 18.25 den 20 april 1889 och som alltså 1933 var 43 år gammal. Barfod förutsade bl. a. hans hemligt ingångna äktenskap trots det allmänna talet om hans könlöshet, och han förutsåg inga gynnsamma konstellationer i samband med hans politiska karriärs varaktighet. Han skrev bl. a.: "På gränsen mellan sitt 52 och 53 år kommer han att nå sitt ödes kritiska punkt. Annat och mera säger aspekterna inte. Det blir världshistoria, det som då sker. Och om han väljer fel, så tar det stora äventyret därmed slut."

Astrolog fru R. G. Wennerholm

Detta stod ordagrant i tidningen **O.M.**, Danmark, nr 13, 1933, 8 år innan Hitler mellan sitt 52 och 53 år marscherade in i Ryssland (juni, 1941). Idag vet alla, att detta fälttåg var hans livs största misstag och början till äventyrets slut.

En annan uppgift som jag, också 1933, gav samme astrolog, var att beskriva en man om vilken han endast fick reda på födelsetid och födelseplats. Han träffade prick så precis att han kunde fastslå inte bara mannens utseende med nästan fotografisk exakthet utan också hans verksamhet som journalist och krigskorrespondent samt när han skulle nå sin karriärs höjdpunkt, nämligen 1945 i sitt 57 år, vilket kom att stämma. — Det var fråga om den mycket välkände danske tidningsmannen **Henry Helssen** som avled för några år sedan. Denne vägrade till sin sista stund att tro att "något sådant" överhuvud var möjligt. Han höll hårdnackat fast vid att astrologen måste ha förfarit ohederligt eller gissat sig till alltsammans.

Astrologin är ett stort och svårt ämne. Enligt min mening skall man varken "tro" eller inte tro på den men bedöma dess olika yttringar helt lidelsefritt och utan förutfattade meningar.

William Haste

ÖMHETS BETYGELSER

Gerald P. Sanctuary, äktenskapsrådgivare och sekreterare i National Marriage Guidance Council i England, fick rubriker i de engelska tidningarna nyligen, när han offentligt klandrade det engelska folket för att de inte smeker och kramar om varandra tillräckligt ofta.

Denna brist på ömhet, denna återhållsamhet med att ge känslorna yttre, fysiskt, uttryck, kan negativt påverka äktenskapet och familjelivet, hävdade han.

"Vi är i England i stort sett uppfosttrade till att undvika kroppslig kontakt med varandra, i varje fall fram till giftermålet. Efter ett eller två års ålder vill man inte att småbarn skall klänga vid sina föräldrar för att kramas av dem. Småpojkar i synnerhet avhålls från kroppslig kontakt, när de behöver tröstas och uppmuntras."

Att röra vid en annan person, när man känner kärlek, tillgivenhet, vänlighet, tacksamhet, stolthet, förståelse, sympati eller bara överflödande lycka, är det naturliga. I vår civilisation tycks vi ha begravt sådant i grunden mänskligt beteende under lager av tabun.

Hur många är det som ärligt kan säga att den känslan att kramningar och andra yttre ömhetsbetygelser är ett kvinnligt drag, inte manligt, aldrig legat på lur i djupet av medvetandet?

Kanske om vi, i alla åldrar, kom i mera bokstavig kontakt med varandra, så skulle familje- och samhällslivet kunna bli rikare och mindre utsatt för förlamande stress. Men för att detta skall kunna accepteras, måste vi först kasta över bord vår djupt rotade fördom gentemot synliga, fysiska uttryck för känslor.

Kanske kommer framtidens historieskrivare att se det som den här tidens största paradox att fastän vi nu kan kommunicera genom rymden över större avstånd än någonsin och genom våra massmedia överföra struntsaker till fler människor än någonsin tidigare, så är många av våra viktigaste och grundläggande mänskliga problem orsakade av det enkla förhållandet att folk misslyckas med att komma i kontakt med varandra. Det tycks bli allt svårare för oss att kommunicera med dem vi tycker om.

Klagomål som "han/hon förstår mig inte" och "vi kan inte tala med varandra" ekar i en ändlös rad i

psykiatrernas, läkarnas och äktenskapsrådgivarnas mottagningsrum.

Vi behöver känna oss så fria och tillitsfulla att vi kan slå hål i isole-ringens yttre skal och nå fram till den andre. Och det "universella men sorgligt försummade beröringens språk" är en av de säkraste vägar. Det är också den naturligaste och mest okomplicerade. Vi ser i naturen enkla ömhetsbetygelser, när nästan alla intelligenta djur trycker sig till varandra, smeker eller slickar varandra på sätt som tydligt menas som ömhet. Det är bara civilisationens kvävande förbud som har fått oss att kuva våra naturliga instinkter och anta den märkliga anglosaxiska återhållsamheten att inte röra vid, inte demonstrativt visa våra känslor gentemot annan person på något fysiskt sätt.

Att "röra vid" innebär naturligtvis inte endast älskandes traditionella "puss och kram". Det kan göras på många andra sätt. Det kan ske betydelsefull kontakt genom att hålla i handen eller armen, gå arm-i-arm, tumla om med barnen på golvet, rufsa om i en pojkes hår, klappa någon på huvudet, kinden eller axeln, ge en enda tyst kram om armen eller skuldrorna.

För att återigen citera Gerald Sanctuary: "Småpojkar skjuts alltför ofta bort från sin mor eller far med orden: 'Upp med hakan!' Vad de behöver, är bara en vänlig kram och inga ord."

Detta är säkert ett område i livet där vi gjorde rätt i att låta våra instinkter bestämma vårt handlande. Risken att vi skall bli avvisade är alltid mindre än vi fruktar, och glädjen och tillfredsställelsen efter även den allra minsta och enklaste beröring kan bli utomordentlig.

"Beröringen har sin egen magi", säger dr. Smiley Blanton. För allas vår skull gjorde vi väl i att oftare använda oss av den.

(Sammandrag och fritt översatt efter en artikel av **David Gunston** i tidskriften **The Spiritual Healer**, vilken görs på Burrows Lea, där Harry Edwards arbetar.)

Förlorat: Någonstans mellan soluppgången och solnedgången tolv gyllene timmar, vardera försedd med sextio diamanminuter. Ingen hittelön utlovas, ty de är förlorade för alltid.

Horace Mann

ASTROLOGI OCH VETENSKAP

Med astrologins hjälp lyckades Tycho Brahe, en av den moderna astronomins föregångsmän, korrekt förutsäga det ungefärliga födelseåret, det exakta dödsåret och livsuppgiften för kung Gustav II Adolf, skriver Ph. D. Stanley Krippner i en artikel i *International Journal of Parapsychology*. Han nämner också att Copernicus och Newton trodde på astrologin, och han anför ett uttalande av en vetenskapsman, Harold Urey, att "vad som intresserade intellekt som deras, helt enkelt inte kan vara nonsens".

Krippner omtalar också att en skeptiker, Michel Gauquelin, nyligen har studerat 24.000 horoskop och funnit att det finns en del statistiskt signifikanta samband mellan yrkesområde och planetariska inflytanden, t. ex. mellan sport och Mars och mellan teologi och Jupiter.

Men, skriver Krippner, ofta står sig astrologiska förutsägelser mycket dåligt vid efterkontroll. De tre mest populära brittiska astrologerna gjorde var och en 30 förutsägelser för 1941. År 1942 kunde konstateras att en av dem fått 12 träffar, en 9 och en bara 4. — Vernon Clark har gjort en nu välbekant undersökning, som visat att schizofreniker hade tydligt mer oförmånliga astrologiska tecken än medlemmar av en kontrollgrupp. Detta experiment upprepades av William Lindsey 1964, men denne, som var fördomsfri och öppen gentemot den astrologiska hypotesen, kunde inte finna något stöd för Clarks resultat.

Krippner skriver också att till dess den astrologiska metoden blir mer exakt, kan astrologens personlighet vara det som mest kritiskt inverkar på de astrologiska uttalandenas tillförlitlighet.

OCH DOCK

Fångna —
fångna i vår underliga kropp,
bundna,
slitna mellan elände och hopp —
— Fångna?
Nej, vår själ har vingar,
starkare än örnens,
bär oss högt mot
helig rymd!
Ack du ömka skal
som är vår boning.
— Mull —
Och dock, så kärt.

Wera Grip-Hamilton

COLORADO-FIASKOT

Av John G. Fuller

En rad underliga händelser vid Coloradouniversitetets UFO-projekt har lett till att flera av forskarna där gjort nästan myteri, att två filosofie doktorer avskedats och att projektets administrativa assistent sagt upp sig.

Detta UFO-projekt som har sagts vara en fullständigt objektiv, vetenskaplig utforskning av ett av de mest förbryllande fenomenen i modern tid, har redan kostat skattebetalarna över en halv million dollar. Kommittén skall enligt planerna avge rapport vid slutet av detta år.

Försvarsministerns meddelande i oktober 1966 att flygvapnet hade utsett professor Edward U. Condon och Coloradouniversitetet för ett forskningskontrakt som gällde UFO, välkomnades både av skeptiska iakttagare och av dem som var övertygade om att flygande tefat existerar.

Major Donald E. Keyhoe och hans organisation NICAP, som var bland dem som hårdast hade kritiserat flygvapnets undersökningar, tillkännagav offentligt ett försiktigt stöd och ställde NICAPs landsomfattande UFO-rapportsystem till den nya forskningsgruppens förfogande.

Condon, då 64 år och framstående fysiker, tidigare president i både American Association for the Advancement of Science och i American Physical Society, hade kämpat mot och segrat över kongressens kommitté för oamerikansk verksamhet och fungerat som chef för U.S. Government's National Bureau of Standards från 1945 till 1951. Hans ledarskap såg ut att lova sann vetenskaplig objektivitet i undersökningarna. Det var bara två saker som tycktes oroa en del iakttagare. Fyra av de första fem forskare som utsågs, var psykologer. Och Robert J. Low, projektets samordnare och nyckelman, var licentiat i företagsadministration (fastän han tagit sin kandidatexamen som elektroingenjör). En del kritiker ansåg att det behövdes fler vetenskapsmän. Condon försäkrade att personalen skulle bli bättre avvägd, vilket den också senare blev.

De vid projektet anställda fick en mindre chock i början av oktober

1966, när tidningen Post i Denver publicerade en artikel: **CU-adjutant ger UFO-forskning slag i ansiktet.** Tidningen citerade Low som sagt att UFO-projektet "kommer rätt nära kriterierna för något oacceptabelt" som uppgift för ett universitet.

Men de väldiga problemen med att få igång projektet gav inte mycket tid över för diskussion rörande detta uttalande. Det hölls informationsmöten vid vilka professor J. Allen Hynek, ordförande i avdelningen för astronomi vid Northwestern University och en av de få vetenskapsmän i landet som allvarligt studerat UFO, gav forskarstaben de upplysningar om UFO-projektets bakgrund som han hade erhållit under sina 20 år som vetenskaplig konsult åt flygvapnet. Senare anlätades som talare sådana auktoriteter som major Keyhoe och Richard Hall från NICAP, major Hector Quintanilla från flygvapnets UFO-undersökningsprojekt och dr. James McDonald, seniorfysiker vid institutet för atmosfärisk fysik och professor vid avdelningen för meteorologi vid Arizonauniversitetet.

McDonald hade bedrivit omfattande egna forskningar. Efter att ha undersökt hundratals väldokumenterade rapporter om iakttagelser som gjorts av militär- och linjepiloter, radaroperatörer, poliser, tekniska observatörer och omdömesgilla lekmän, tillbakavisade McDonald som högst osannolika sådana konventionella förklaringar för UFO som klotblixtrar (plasma), hallucinationer, bedrägeri och feltolkningar av naturfenomen. Han drog slutsatsen att "endast utomordentligt ringa vetenskaplig kompetens har satts in på UFO-studium inom flygvapnets verksamhetsområde under de senaste 15 åren. Tyvärr fick under denna tid det vetenskapliga samfundet och allmänheten ständigt höra försäkringar om att betydande vetenskaplig begåvning hade tagits i bruk..."

Från början skar det sig i förhållandet mellan professor McDonald och projektets samordnare Robert Low. Low, som talar milt, lent och vaktar på sina ord, kontrasterar skarpt mot McDonald, som är intensiv och burdust rättfram.

Förhållandet mellan Colorado-gruppen och NICAP var av speciell vikt. NICAP var stort och välorganiserat och kunde tillhandahålla upplysningar om UFO-iakttagelser från hela nationen. NICAP hoppades att Coloradogruppen skulle bevara sin vetenskapliga objektivitet genom att koncentrera sig på de uppskattningsvis 10 % fall som ansågs ha "hög trovärdighet", så som de vilka professor McDonald undersökte.

Den första större oron inom det nya projektet kom i början av februari 1967. Condon, som var tyngd av många plikter i allmänna och pedagogiska projekt, kunde inte tillbringa mycken tid inom UFO-projektets lokaler. Low påtog sig ansvaret för de beslut som skulle fattas. Men den 25 januari talade Condon, som är känd för sin käcka, anekdotiska stil, inför en filial av Sigma Xi, det vetenskapliga sällskapet. Tidningen Star-Gazette, Elmira, N.Y., rapporterade:

"Oidentifierade flygande föremål 'är inte flygvapnets sak'... sa professor Edward U. Condon här onsdag kväll... Professor Condon lämnade ingen i tvivelsmål om sin personliga uppfattning: 'Just nu är jag benägen att rekommendera regeringen att dra sig ur denna sak. Min inställning just nu är att det inte är någonting i detta.' Med ett leende tillade han: 'Men det väntas inte att jag når fram till någon slutsats på ännu ett år!'"

Artikeln citerade också följande ord av Condon: "Vi är alltid hänvisade till att intervjua personer som säger att de haft någon slags upplevelse... Jag känner inte till något fall där fenomenet fortfarande fanns där, sedan vittnet rapporterat det... och det verkar konstigt, men dessa människor tycks alltid vänta till dess de kommer hem, innan de rapporterar vad de sett."

Keyhoe kände till fall där "fenomenet fortfarande fanns där, sedan vittnet rapporterat det" och där denne inte väntade tills han kom hem, innan han rapporterade det. Keyhoe reste borst. Han visste att Condon ännu inte själv hade gjort några undersökningar ute på fältet, inte heller hade några medlemmar

av forskarstaben slutfört någon meningsfull forskning. Projektet var blott tre månader gammalt. "Jag måste medge", sa Keyhoe till David Saunders, en nyckelman inom projektet, "att jag är chockerad över dessa uttalanden. Är detta en vetenskaplig undersökning eller är det det inte?"

Condon skrev till Keyhoe att en del av hans yttranden hade tagits ur sitt sammanhang. Det gjordes då följande uttalande från NICAP: "Fastän vi fortfarande har en del reservationer vad beträffar vårt intryck av dr. Condons inställning, så som den meddelats i en del pressrapporter, ser vi inget skäl till att sluta oss till de skeptiker som ser Coloradoprojektet som blott det senaste utspelet i en propagandakampanj av flygvapnet. Efter att ha träffat de flesta av de forskare som arbetar inom projektet, är vi i stort sett tillfredsställda med deras ärlighet och deras grundliga planer..."

Samarbetet med NICAP gjorde det möjligt att upprätta ett system för snabba varningar, och forskare utsändes nu för att göra fältundersökningar. Saunders ägnade särskild uppmärksamhet åt omfattande fältstudier samt åt att sammanställa en huvudbok över iakttagelser och åt diskussioner mellan forskarna om viktigare fall. Low gav staben av forskare synnerligen fria händer i fråga om det sätt på vilket de grep sig an problemen. Condon, vars kontor låg på något avstånd, visade sig inte ofta, och en del av personalen ansåg att försök att nå honom ofta gav nedslående resultat. Under denna tid föreföll det en del av forskarna som om Low hindrade undersökning av flera potentiellt intressanta fall av vad som syntes vara svepskal.

Ännu en vetenskaplig forskare, dr. Norman Levine, slöt sig till projektet och blev omedelbart medveten om den spända atmosfär som höll på att utveckla sig mellan Low och flera medlemmar av staben. Condon själv hördes säga att han önskade att projektet kunde lämna tillbaka pengarna.

En senior-medlem av staben, vilken hade ombetts att hålla ett tal inför en lärarförening, började söka efter bestämda uppgifter rörande projektets begynnelse. Han fick beskedet att han kanske skulle finna en del upplysningar i den fritt tillgängliga pärm som hade påskriften KONTRAKTET MED FLYGVAPNET OCH BAKGRUNDEN DÄR-

TILL. Det fria systemet med öppet arkiv var en del av en allmän hållning som hade till syfte att hålla projektet utanför allt mystiskt. (I ett senare memorandum sa Low: "Det vi framför allt skall hålla i minnet, är, synes det mig, att våra egna handlingar inte är hemliga, de är inte konfidentiella, de kan inte göras konfidentiella, och det bör de inte heller... Det är oförenligt med ett universitets syfte att hemlighålla några uppteckningar rörande forskningsarbete — eller några andra handlingar för den delen.")

Denne forskare fann det mesta av materialet rörande kontraktet med flygvapnet ganska ointressant, men ett memorandum, skrivet av Low till ämbetsmän vid universitetet den 9 augusti 1966, innehöll en del nytt. Detta memorandum, som fått rubriken "Några tankar om UFO-projektet" hade skrivits innan kontraktet hade undertecknats. Däri sade Low: "... Vår undersökning skulle utföras nästan uteslutande av skeptiker, som, fastän de inte rimligtvis kunde bevisa ett negativt resultat, skulle kunna — och förmodligen också komma att — lägga fram ett imponerande bevismaterial för att det inte finns någon verklighet bakom observationerna. Tricket tror jag skulle vara att beskriva projektet så att det för allmänheten skulle synas vara en fullständigt objektiv undersökning men som för vetenskapsmännen skulle ge bilden av en grupp skeptiker som gjort sitt bästa för att vara objektiva men vilkas förväntningar att finna ett tefat varit nästan lika med noll. Ett sätt att göra detta vore att lägga huvudvikten inte vid de fysiska fenomenen och deras utforskning utan i stället vid de människor och grupper som gör observationerna — en psykologisk och sociologisk studie av de människor och grupper som rapporterar att de sett UFO:n. Om tyngdpunkten lades där i stället för på en undersökning av den gamla frågan om tefatens fysiska realitet, tror jag att den vetenskapliga världen snabbt skulle fatta meningen med det hela... På detta tidiga stadium är jag benägen anse att om vi griper oss an med uppgiften på rätt sätt och bemödar oss att få med de rätta människorna och har framgång i att ge den bild som vi vill ge åt det vetenskapliga samfundet, så skulle vi kunna slutföra arbetet till gagn för oss själva..."

När Levine läste detta memorandum, blev han illa berörd av ordet

"trick" och att man skulle få arbetet att för allmänheten "synas vara en fullständigt objektiv undersökning". Andra inom projektet reagerade på liknande sätt.

Många oroades också av nyheten att Condon hade beslutat bevista "ufologernas" junikongress i New York. Detta var ett konvent av supportrar till långtgående, odokumenterade, högeligen färgrika UFO-iakttagelser.

Den 18 september träffades Condon, Low och Saunders för första gången på flera veckor. Efter att ha läst Lows memorandum hade Saunders blivit mycket oroad över den negativa inställningen till UFO-problemet. Han förstod att det skulle vara en lätt sak att koncentrera sig på de helt stolliga fallen och på ett övertalande sätt eliminera alla allvarliga tankar om det verkliga problemet.

Mötet pågick i tre timmar. Det var mest Low som talade. Condon verkade trött. Lows ståndpunkt var att Saunders la sin näsa i något som inte angick honom. Condons ståndpunkt var att han inte förstod vad Saunders talade om.

Saunders fick uppfattningen att om det skulle hända att hypotesen utomjordiska intelligenser blev bekräftad, så skulle Condon sända meddelande om detta direkt till flygvapnet och presidenten och det skulle aldrig tillåtas att nå allmänheten. Detta bekymrade Saunders, eftersom han hade fått klart besked om att rapporten först skulle gå till Vetenskapsakademien, därefter till allmänheten och flygvapnet samtidigt. Saunders kände att han inte kunde låta problemet bero. Man kom överens om ännu ett sammanträffande.

Vid denna tidpunkt kom plötsligt meddelande från Keyhoe att NICAP kraftigt motsatte sig Condonkommittén och inte längre skulle tillhandahålla material och rapporter. Orsaken var, sa Keyhoe, ett nytt tal som Condon hållit vid Atomic Spectroscopy Symposium i Gaithers-

Einstein tillfrågades en gång hur betydelsefulla upptäckter görs. Han svarade: "Det är mycket enkelt. Alla vet att någonting är omöjligt. Så träder där fram en ignorant som inte är medveten om detta. Det är han som gör upptäckten."

burg, Md. den 13 september 1967. En redogörelse för det nya Condon-talet hade redan kommit professor McDonald tillhanda i ett brev från en kollega vid Arizonauniversitetet, ass. professor William S. Bickel.

"...Dr Condons tal var skojigt och underhållande", skrev Bickel. "Men för mig var det också nedslående och förvånande. Dr. Condon framhöll mest komiska saker. Han berättade om ett erbjudande som han fått av en "kontaktd", vilken, för en betydande summa, som skulle deponeras i viss bank, skulle presentera honom för en UFO-besättning... Han berättade hur han hade sparat upp fallet och dragit slutsatsen att det mycket sannolikt rörde sig om en bluff... Min mening om UFO är densamma som många människors — jag vet inte vad det är, jag tror folk ser något verkligt, och jag tror att en vetenskaplig tackling av problemet skulle lösa mysteriet — vad det än är... Sluteffekten av dr. Condons tal var samma som ingen, om inte negativ..."

I ett svar till Bickel skrev McDonald: "...Stollarna är så lätt igenkännliga att man inte behöver ödsla någon tid på dem... Jag fattar inte varför någon medlem av Colorado-teamet skall hålla ett anförande inför en vetenskaplig grupp i ämnet stolliga UFO-historier..."

Det kom meddelande från Keyhoe att han arbetade på ett långt brev till Colorados forskningsgrupp, och NICAP skulle ta sitt samarbete under nytt övervägande endast om de fick tillfredsställande svar på en rad frågor.

Den 27 september fanns följande rubrik i tidningen Rocky Mountain News (Denver, Colo.): **UFO-forskningsledare vid CU desillusionerad.** Condon citerades: "Jag lutar nästan åt att sådana här forskningar bör avbrytas såvida inte någon kommer med en ny idé om hur problemet skall angripas... Nästa århundrade kanske kommer att dö av skratt när det ser tillbaka på mycket som vi har företagit oss. Det här (UFO-forskning) kan vara en sådan sak."

Majoriteten av projektets personal började överväga flera handlingsförslag, inklusive möjligheten att hela staben tog avsked en masse eller utgav en presskommuniké eller en minoritetsrapport. En annan idé var att upprätta en oberoende vetenskaplig grupp för att undersöka de meningsfulla observationsrapporterna och eliminera det meningslösa

sysslandet med tokiga tefats-historier. Det var allmän enighet om att objektivt studium av UFO-problemet borde företas och att verkliga, objektiva upptäckter skulle meddelas Vetenskapsakademien, allmänheten och flygvapnet. Ett sammanträffande ordnades med Low och Condon. Condon uttryckte ett beklagande att vad han sagt hade uppträtt i pressen. Flera av stabens medlemmar talade om att de var oroade över att den slutliga rapportens innehåll och form skulle återge vad de nu ansåg var Condons och Lows fördomar och att den skulle bli oförsvarligt negativ. En del spekulerade att Condon var trött och desillusionerad. Han förblev en gåta, eftersom personalen så sällan såg till honom.

Vid ett informellt möte i Denver den 12 december 1967 kom Saunders, Levine, McDonald och Hynek överens om att en ny organisation måtte bildas, bestående av endast medlemmar på professionell nivå, för att ge en försäkran om en fortgående, intelligent UFO-forskning oavsett om Condonrapporten blev negativ eller positiv. Sedan Hynek gått, fick McDonald för första gången kännedom om Lows memorandum och uttryckte sin bestörtning.

Den 19 januari 1968 ringde Low till McDonald på Arizonauniversitetet. McDonald erinrade Low om den klart negativa tonen i Condons offentliga uttalanden under en tid, samt Condons oroande förkärlek för de stolliga historierna. Han förde också på tal Condons uraktlåtenhet både att personligen på platsen undersöka viktiga fall och att utfråga någon av de forskare som utfört betydelsefulla undersökningar. McDonald underströk att han inte motsatte sig negativa resultat. Vad som bekymrade honom var att negativa resultat redan klart hade uttryckts av både Low och Condon. Low lade på luren i vrede. McDonald började arbeta på ett långt brev till Low för att ange sina klagomål. Low fick inte tillfälle att läsa brevet förrän den 6 februari. McDonald nämnde där för första gången sin oro över Lows memorandum och citerade vad som stod om "tricket". "Jag är ganska förbryllad över de synpunkter som uttrycks där", skrev McDonald, "men jag förstår att de för Er framstår som fullständigt i sin ordning, eljest skulle väl antagligen dessa handlingar inte vara tillgängliga för inspektion i det öppna arkivet..."

Fru Mary Louise Armstrong, som hade arbetat samman med Low som dennes administrativa assistent, var på kontoret när Low avslutade läsningen av brevet. Low exploderade. Han sa att vem det än var som hade gett detta memorandum till McDonald, så borde han omedelbart avskedas. Därefter tycktes han lugna sig.

Onsdagen den 7 februari blev Saunders kallad till Condons kontor. Low och Condon var där. Utfrågningen koncentrerades på Lows memorandum. Kände Saunders till det och visste han var det förvarades? Saunders sa att detta memorandum bara var en del av hela problemet. Det var väl i sig självt inte av speciellt stor betydelse, ansåg han. Det var den större frågan om vetenskaplig integritet som stod på spel. Condon, som var rasande över att han inte omedelbart hade underrättats om att McDonald kände till Lows memorandum, sa till Saunders: "För en sådan handling borde Ni ödeläggas som vetenskapsman!"

Saunders svarade med att säga att Condon och Low tycktes behandla symtomen i stället för sjukdomen. Han erinrade om de försök som gjorts av hela staben att få Condon och Low att modifiera sin omedgörliga hållning. Han gjorde en återblick på den långa raden av händelser och påminde Low om att denne hade förhindrat undersökningen av ett särskilt förbryllande UFO-fall. Low protesterade och sa att undersökningen av detta fall var avslutad. Inget missnöje med Saunders arbete nämnades.

Dr. Levine tillkallades medan Saunders ännu var på Condons rum. Saunders erbjöd sig att stanna. Low reste sig från sin stol och körde honom bokstavligen på dörren. Levine blev modlös när han såg hur Saunders kastades ut. Åter gick utfrågningen rakt på Lows memorandum. Levine sa att han var på Denvermötet när detta memorandum gavs till McDonald. Han hade förstått att det inte var något som helst konfidentiellt med det och såg inget fel i att lämna det till McDonald. Condon frågade varför Levine inte hade gett honom det, och Levine svarade att Condons offentliga och privata uttalanden angett att det fanns föga sanolikhet för ett givande samtal i denna fråga. Han talade om för Condon att Low slängt igen dörren framför näsan på honom, när han hade tagit upp Lows

handhavande av ett fall vid Edwardsflygbasen, och erinrade om att Condon själv föreslagit att Levine skulle anmäla sig sjuk när han skulle hålla ett tal vid Colorado's High Altitude Observatory.

Condon anklagade Levine för att vara illojal och opålitlig, och denne genmålde att lojalitet gentemot ett vetenskapligt mål fick gå före personlig lojalitet. Condon frågade varför Levine inte inbjöd honom att komma och undersöka de betydelsefulla fallen. Levine sa att det enligt hans uppfattning inte var hans sak att bedja projektets vetenskaplige ledare om något sådant. Förhöret varade i ungefär en timma. Condon skickade tvärt iväg Levine.

Fru Armstrong hade kommit med i projektet vid dess start utan att ha någon som helst övertygelse beträffande UFO. I februari 1967 hade hon blivit övertygad om att forskningen på ett allvarligt sätt var felledd. När Condon den 7 februari 1968 talade om för henne att han skulle avskeda Saunders och Levine följande dag, var fru Armstrongs första impuls att omedelbart säga upp sin anställning. Men så beslöt hon sig för att först framlägga för Condon vad hon betraktade som klar och ovederlägglig dokumentation för vad som låg bakom oenigheten och den låga moralen hos personalen.

Hon talade med Condon på hans kontor den 22 februari 1968. Hon sa honom uppriktigt att det tycks vara en nästan enhällig brist på förtroende för projektets samordnare och hans vetenskapliga ledning av projektet. Hon framhöll att Low hade visat föga intresse för att tala med dem som utfört undersökningarna och att läsa deras rapporter. Hon sa att hennes långa, nära samarbete med Low gett starka belägg för att denne kraftigt skulle bemöda sig att säga så litet som möjligt i den slutliga rapporten och att säga detta på ett så negativt sätt som möjligt. På Condons begäran satte hon upp en skrivelse där hon tillade att tonen i Lows memorandum visade att han inte var förutsättningslös från början. Condon skrev så till henne: "Min ståndpunkt är att det brevet är en konfidentiell sak mellan oss båda och att om Ni avslöjar det för någon annan, vore det en allvarligt omoralisk handling." Men efter långt övervägande ansåg fru Armstrong att det i allmänhetens intresse var viktigare att klart ge uttryck för sin mening.

De andra som lämnade projektet, ansåg också att de var skyldiga att tala ut, och när Condon underlät att svara positivt på McDonalds öppenhjärtiga, kritiska brev, förde denne fram saken för Vetenskapsakademiens ledning i en kraftig, skriftlig protest. Saunders och Levine tömde sina skrivbord på Woodbury Hill och gav sig iväg.

Tillfrågad om "nästan myteri" bland forskarna, sa Condon att han inte ville göra någon kommentar. Low sa att han hade absolut inga kommentarer att göra till avskedandena. Thurston E. Manning, vice president och fakultetsdekanus vid Coloradouniversitetet, meddelade genom sin sekreterare att han inte hade något att säga. Scott Tyler, universitetets PR-man, sa att han inte hade några kommentarer.

De förhoppningar som upprättandet av Coloradouniversitetets UFO-projekt förde med sig, har bleknat bort. Allt som tycks återstå, är 500.000-dollarstricket.

(Fullers artikel har varit införd i nr 10 av den amerikanska tidskriften LOOK, som har en upplaga på

över 7,7 miljoner ex. Vi har köpt publiceringsrätt för en inte obetydlig summa, och då artikeln är LOOKs egendom, får den inte införas utan en ekonomisk uppgörelse med tidskriften.) *

Anm. NICAPs tidskrift, The UFO Investigator, innehåller i nr 6 upplysningar om Coloradoprojektet och samarbetet med det. Emellertid får inget material från UFO Investigator citeras i böcker och tidskrifter utan skriftligt tillstånd från NICAP, och då de vägrat oss sådant, är vi förhindrade att citera från deras tidskrift. Men vi kan nämna att det skäl som Condon uppgav till avskedandet av Saunders och Levine, var "inkompetens". — Low har avkopplats från projektet. Han hade utsetts att skriva den slutliga rapporten men fick plötsligt andra uppgifter, och det förklarades att hans arbete inom projektet var avslutat. En man vid namn Gilmore har i stället utsetts att sammanställa rapporten. Det är obekant vilken kännedom han har om UFO.

ETT UTTALANDE AV NICAPS DIRECTOR

Efter 17 månader har NICAP brutit med Coloradouniversitetets UFO-projekt. Som en tjänst åt allmänheten förenar vi oss med Look och John G. Fuller i ett avslöjande av fakta.

I början hade NICAP tvivel på ett flygvapenfinansierat projekt. Sedan dr. Condon avgett löfte om en rättvis undersökning, informerade vi vetenskapsmän, övade undersökningsteam, lånade ut verifierade rapporter från piloter, flygtekniker och andra dugliga observatörer. Senare citerades Condon i tidningsartiklar som en starkt fördomsfull person, vilken avvisade allt bevismaterial. När vi upptäckte att endast en halv procent av NICAPs fall hade undersökts (och inget av Condon själv), upphörde vi att sända material. Administratörn Lows oroande idéer och avskedandet av dr. Saunders och dr. Levine har lett till att vi slutligen brutit med Coloradogruppen.

NICAP kommer att tillställa presidenten och kongressen planer för en ny officiell undersökning utanför alla inflytelser från militärt och civilt håll, med omröstningar bland personalen som en kontrollåtgärd, täta rapporter till allmänheten och andra garantier. Vi välkomnar förslag (konfidentiella om så önskas) från vetenskapsmän och andra medborgare som önskar en fullständig och öppen utforskning av UFO-fenomenet. Under tiden kommer våra undersökningar att intensifieras för att motverka Colorados misslyckande — NICAP är världens största organisation med syfte att finna UFO-fakta, och den har över 300 vetenskapliga och tekniska rådgivare, erfarna undersökare och tusentals medlemmar över hela landet. För att hjälpa till att öka mängden av fakta-material, manar vi alla att rapportera bekräftade iakttagelser till oss. Namn kommer att hållas konfidentiella, om så önskas.

Major Donald E. Keyhoe, USMC, pens., Director
National Investigations Committee on Aerial Phenomena
1536 Connecticut Avenue, N.W. Washington, D.C. 20036.

EN PARADIGMISK SYN PÅ VETENSKAPSPROCESSEN

Professor T. S. Kuhn vid Princetonuniversitetet, USA, har skrivit en bok med titeln **The Structure of Scientific Revolutions**, där han hävdar att vetenskapen inte är kumulativ, inte fungerar så att fakta läggs till fakta i en oavbruten process, utan uppbygger sig på nytt med varje revolution inom sitt eget område.

I **The Journal of the American Society for Psychical Research** har R. A. McConnell vid University of Pittsburgh, Pennsylvania, USA, publicerat en översikt över professor Kuhns arbete. Vår artikel är ett sammandrag av denna synops.

I vetenskapsprocessen finns två alternerande faser: "normal vetenskap" och "extraordinär vetenskap". Normal vetenskap är den välbekanta typ av forskning som grundar sig på accepterade, förklarande "modeller". Inom fysiken har t. ex. de aristoteliska, newtonska och einsteinska modellerna haft sin tid. Kuhn kallar dessa modeller "paradigmer". Extraordinär vetenskap är vad som sker i övergångsstadiet mellan en gammal och en ny paradigm.

Varje vetenskapsområdes historia kan skisseras sålunda:

- En för-paradigmisk period av förvirring.
- Begynnelsen av mogen vetenskap, då en förhärskande paradigm framkommer ur primitiva teorier.
- En period av normal vetenskap, då paradigmen utforskas och utvecklas.
- En krisperiod, då oförklarliga anomalier kommer till synes i ökande antal.
- En ny paradigm framkommer.
- Revolutionär strid mellan det gamla och det nya.
- Seger för ena sidan och återgång till normal vetenskap.

För matematikens och astronomins vidkommande avslutades den för-paradigmiska fasen under den förhistoriska tiden. Inom andra områden markeras — åtminstone i stora drag — begynnelsen av normal vetenskap av de upptäckter som gjorts av välkända stora namn: dynamik — Aristoteles; statik — Arkimedes; optik — Newton, kemi

— Boyle och Boerhaave; elektricitet — Franklin; evolution — Darwin.

Under den för-paradigmiska perioden sker samlandet av fakta sannolikt slumpvis, tillfälligt och ytligt i brist på en klar vetenskaplig teori, och resultatet blir ett moras av data, där sant och falskt blandas och mycket lämnas oförklarat. Det uppstår konkurrerande skolor, och en del företrädare för dessa skolor är sanna vetenskapsmän, men ändå "tvekar man på något sätt att kalla den litteratur som uppstår, vetenskaplig".

Den första framgångsrika paradigm gör slut på den nödvändighet som forskarna känt att börja från början att bygga upp från grunden. På paradigms basis företas nu mera exakta och systematiska forskningar, specialisering och teoretisering.

Paradigmen anger vilka problem som är värda att behandlas och vilka som är metafysiska eller omöjliga. "...en paradigm är ett kriterium på att man väljer problem som, eftersom paradigmen tas för givet, kan antas ha lösningar. I hög grad är dessa problem de enda som det vetenskapliga samfundet vill erkänna som vetenskapliga eller uppmuntra sina medlemmar att syssla med. Andra problem, inklusive många som tidigare varit standard, tillbakavisas som metafysiska, såsom ett annat vetenskapsområdes angelägenhet, eller ibland som bara alltför problematiska för att vara värda att man ägnar tid åt dem."

Normal vetenskap syftar inte till att upptäcka fakta av helt nytt slag. Ändå är denna vetenskap en mycket framgångsrik process inte enbart i att uppnå sina egna syften utan också för att den leder till specialisering så att esoteriska experiment upprepas med en exakthet som gör att anomalier upptäcks, vilket för till dess eget slutliga fall.

Upptäckter av anomalier vilka står i motsättning till läroböckernas meningar, sker sällan plötsligt och är i allmänhet ett verk av mer än en person. Detta beror på att de involverar både experimentella fakta och begreppsmässig assimilation. En paradigms sammanbrott kan

sällan skönjas under dess egen tid. Anomalier kan — och måste — uppfattas som problem som kan lösas i enlighet med den förhärskande paradigms grundidéer. "Att förkasta en paradigm utan att på samma gång sätta en annan i stället, är att förkasta själva vetenskapen. En sådan handling kastar ingen skugga över paradigmen utan endast över forskaren." Alltså överges aldrig en paradigm förrän en ny tagit dess plats.

När vetenskapsmännen ställs inför en anomali, väntar de till dess den klart ifrågasätter paradigms kärna, eller till dess anomalin har praktisk betydelse, eller helt enkelt tills det har gått en tillräckligt lång tid.

När kris uppstår, blir paradigms konturer otydligare, en upplösning sker, och "extraordinär forskning" företas då, vilken försöker isolera den gamla paradigms sammanbrott, förstora anomalin och ge den struktur. Forskare vänder sig till normalt förbisedd filosofi och gör "tankeexperiment".

Till slut framkommer den nya paradigmen, eller åtminstone en glimt av den, spontant, vanligen plötsligt, ofta om natten, hos en människa vars intellekt är intensivt fördjupat i krisen — och nästan alltid är det en ung människa eller en nykomling inom området.

Vetenskapliga revolutioner är "icke-kumulativa episoder i utvecklingen, när en äldre paradigm helt eller delvis ersättes av en ny, med den gamla oförenlig paradigm".

Accepterandet av det nya fordrar att begreppen inom området förändras från grunden.

Företrädarna för konkurrerande paradigmer "talar förbi" varandra, eftersom de inte är eniga om vad problemet gäller, hur en lösning skall se ut, och därför att paradigmer med nödvändighet är ofullständiga. "Varje grupp använder sin egen paradigm för att argumentera till den paradigms försvar..."

Ibland är övergången från en paradigm till en annan snabb och lätt; vanligen sker den långsamt och under smärta. Som Max Planck sorgset anmärkte i sin självbiografi: "En ny vetenskaplig sanning triumferar

inte genom att övertyga sina opponenter och få dem att se ljuset, utan snarare genom att dess opponenter slutligen dör och en ny generation växer upp som är välbekant med den nya sanningen."

Ett fåtal omvänder sig, förstås, men flertalet avsäger sig inte de åsikter som de förfäktat för att följa vad som allmänt anses vara ett irrsken.

En paradigmförändring kan ske inom vida eller snäva gränser. Men för dem som den berör, innebär den någonting liknande en politisk revolution. Först sprider sig en känsla av de existerande institutionernas otillräcklighet. Främlingskap inför det accepterade leder till ökande anslutning till en ny paradigm, följd av en polarisation av åsikterna, och en strid till döds. Revolutioner, vare sig det är fråga om politiska eller vetenskapliga, förändrar institutioner på ett sätt som institutioner förbjuder.

Vetenskapernas historia skrivs så att revolutioner blir osynliga vid tillbakablick. "...läroböcker och den historiska tradition de inbegriper måste skrivas om efter varje vetenskaplig revolution." Syftet med läroböcker är att lära ut den rådande paradigmen. Därför skriver vetenskapsmän systematiskt om sin historia (jämför George Orwells 1984!). Vetenskapens heroer ihågkommes, men deras verk glöms eller revideras. "När det förkastar en gammal paradigm, förnekar ett vetenskapligt samfund på samma gång... de flesta böcker och artiklar i vilka paradigmen har fått uttryck."

Sålunda åstadkommes att vetenskapen ser ut att vara kumulativ och att den senaste paradigmen verkar vara ett bättre närmande till den slutliga sanningen. Den paradigmatiska synen säger oss att vetenskapen i stället är icke-teleologisk: den utvecklas från, inte mot.

(Citaten i artikel är från Kuhn.)

"Fastän psi-fenomenen inte diskuteras i detta arbete", skriver den parapsykologiska tidskriftens redaktör, "tror vi att attityden till dem kommer att röna en djupgående påverkan av ett studium och accepterande av professor Kuhns idéer."

SM

Anm. T. S. Kuhns bok, **The Structure of Scientific Revolutions**, är Vol. II, No. 2, av **The International Encyclopedia of Unified Science** (1962), University of Chicago Press.

SÖKARENS BOKHANDEL

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3. Telefon: 08/69 60 27.

(Till de angivna priserna kommer oms och porto.)

Rebecca Beard:

ANDLIG TERAPI

Doktor Beard visar hur **djup gudstro** i förening med **bön** och **förbön** skapar inre harmoni och botar olika sjukdomar. Pris 12: 50.

Wilfred Cantwell Smith:

MÄNNISKOR AV ANNAN TRO

Här redogörs ingående för en företeelse inom var och en av de stora religionerna; det är hinduismens "tat twam asi" (detta är du), kinesernas "yin och yang" m. m. Pris häftad 15: —.

Jan Fridegård:

DEN GATFULLA VÄGEN

"Jag vet att själens liv fortsätter i fullt medvetande efter döden", skriver förf. i denna självbiografiska bok. Pris 18: 50.

Christopher Mayhew:

MÄNNISKOR SOM SÖKER GUD

Intervjuer med en muhammedan, en hindu, en buddist, en jude, en protestant och en katolik. Citat från olika religiösa skrifter. Många illustrationer. Pris häftad 8: —.

Birger Qvarnström:

PARAPSYKOLOGI

Ett mycket omfattande arbete av en svensk kännare av den parapsykologiska litteraturen. Pris häftad 19: 50.

G. N. M. Tyrrell:

VID TRÖSKELN TILL DET OKÄNDA

En av de främsta populärvetenskapliga böcker som skrivits om parapsykologin. Pris 8: 50 (pocketbok).

Anna-Lisa Helle:

VARFÖR HAR KRISTENDOMEN MISSLYCKATS?

En debattbok riktad mot den nuvarande kristna teologin. Pris häftad 14: 50, inb. 18: 50.

Martinus:

LIVETS BOK I

Första delen av den danske vismannens stora religionsfilosofiska arbete. Pris inb. 35: —.

K. Gösta Rehn:

DE FLYGANDE TEFATEN

Pris häftad 24: 50.

Are Waerland:

DEN STORA LIVSHARMONIN

Ett urval av det bästa som A. W. skrivit. Pris 10: 50.

Astrid Gilmark:

JAG VET

Författarinnans första bok om sina erfarenheter av andevärlden. Pris häftad 14: 75.

Henry Kjellson:

FORNTIDENS TEKNIK

En bok om högtstående tekniska civilisationer för flera tusen år sedan. Författaren var framstående flygplanskonstruktör och forskare. Pris 18: —.

Rupert Furneaux:

VARLDSHISTORIENS OLOSTA GATOR

Om Loch Ness-odjuret, Atlantis, snömannen, faraonernas förbannelse m. m. Pris 18: —.

Frederick Sculthorp:

LIVET I ANDEVÄRLDEN

Författaren har upplevt att han befunnit sig utanför sin fysiska kropp och besökt andra platser på jorden och även andevärlden. Pris häftad 11: —.

Birgit Lange:

GAVA TILL VÄNNER OCH MOTSTÄNDARE

Om utomnormala psykiska företeelser som grundval för en ny verklighetssyn. Även religiösa trosfrågor. Pris häftad 6: 50.

Alltmer populära

manastrålände

LAPIS LINGUA

den mexikanska, tjusigt turkosskimrande

"TUR-smyckestenen"

från Sierra Madres inre — se SÖKAREN nr 1, 1964! — lovordad av framstående psykometriker och pendelspecialister, kan erhållas genom H. Schubert, S:t Eriksgatan 109, Stockholm Va. Tel. 33 19 32.

NARKOSUPPLEVELSER

(Från boken *Gåva till vänner och motståndare*, 1967.)

Jag skulle vilja återge en framställning av en engelsk kemist från slutet av 1800-talet, professor William Ramsay. Framställningen finns i *the Proceedings of the Society for Psychical Research*, vol. IV, 1894. Jag har skrivit till Sällskapet nuvarande sekreterare för att ta reda på om denne William Ramsay är samme man som nobelpristagaren i kemi av år 1904. Jag fick svar att det torde vara samma person. Han var professor i kemi först i Bristol, senare i London, och hans största insats anses ha varit upptäckten av de s. k. ädelgaserna som fick stor betydelse för den nyare atomteorin. År 1897 blev Ramsay medlem av Svenska vetenskapsakademien och 1904 följde så utmärkelsen med nobelpriset. Slår man upp hans namn i Nordisk familjebok, finner man ett helsidesporträtt av honom. Man finner också hänvisning till åtskillig litteratur om honom och hans verk.

Under en tid i slutet av 1800-talet var Ramsay medlem i en kommitté tillsatt av **the British Medical Association**. Kommittén hade till syfte att undersöka verkan av vissa bedövningsmedel, särskilt eter och kloroform. Ramsay ställde sig ofta till förfogande som försökskanin vid experimenten, och det är på det sättet som han kommer in i vårt sammanhang. Han lät under avsevärd tid gång efter annan narkotisera sig själv. Starkt vetenskapligt intresserad och erfaren observatör som han var frapperades han av vissa egendomligheter i sina upplevelser under narkosen. I den nyssnämnda delen av *Proceedings of the SPR* har han skildrat sina upplevelser. Här skall ges några utdrag.

"Jag kan säga", skriver han, "att i början framkallar alla bedövningsmedel samma psykiska tillstånd hos mig. Somliga är angenämare att inandas än andra. Att andas in kloroform ger en känsla av lätt illamående; etherångor har en benägenhet att reta till hosta, men alla framkallar samma egendomliga villfarelse."

Professor Ramsay berättar nu först om ett visst drömliknande tillstånd, som hos honom återkommer vid lätt narkos, varefter han övergår

till en skildring av sina erfarenheter då narkosen djupnar.

"Det andra stadiet nalkades undan för undan, och jag upphörde nu att lägga märke till yttre föremål, annat än av särskilda motiv som jag strax skall återkomma till. Ett övervuldigande intryck tvingade sig på mig, att det tillstånd i vilket jag befann mig, var verkligt, att jag nu hade nått den sanna lösningen av universums gåta, därigenom att jag förstod mitt eget medvetandes gåta, att alla yttre föremål bara var förbiglidande bilder på mitt sinnes eviga spegel, somliga mer, andra mindre flyktiga. Vid senare experiment med bedövningsmedel har jag med framgång sökt återkalla dagshändelser, hur jag arbetade i mitt laboratorium, hur jag på morgonen gick nerför Oxford Street, vad jag såg och vem jag mötte. Jag lyckades alltså erinra mig detta, men det gjorde på mig intrycket av något slags flytande visioner, något alldeles likgiltigt och förbiglidande. Det väsentliga och verkligt intrycksfulla för mig var att jag existerade i mig själv och att tid och rum var illusioner. Detta är det verkliga Jaget, på vars yta små krusningar av händelser uppstod för att utplånas och försvinna som vågorna på en damm.

Men för att pröva riktigheten av denna uppfattning brukade jag i allmänhet söka lägga märke till föremålen i närheten. Någon fällde kanske en anmärkning: 'Han har fått nästan tillräckligt nu.' Denna anmärkning tröttrade mig, därför att jag hört den så ofta förr; jag fick en låg uppfattning om den varelse som kunde använda sitt liv till att säga sådana triviala och oviktiga saker, och jag nedlät mig inte att svara. Eller mitt öga fick kanske syn på en bunsenbrännare — ett vanligt föremål i varje laboratorium — och här visste jag åter att den funnits där genom ändlösa tidsåldrar. Något buller nådde mig; kanske lastade man av en kärva kol ute på gatan. Jag inte bara visste att det hade hänt förut, jag kunde också ha förutsagt att det skulle hända i detta särskilda ögonblick."

Här är ett stycke ur en nerteckning som professor Ramsay gjorde

en gång ögonblickligen efter uppvaknandet ur narkos.

"Medveten om att skriva, sitter vid ett bord, har en näsduk för munnen, en dörr till höger, ett fönster till vänster, en cigarett på bordet (jag är klädd i randiga byxor och det står en rottingstol till vänster), framför mig en biljett och en bok uppslagen på sid. 8. Allt detta och mycket annat övertygar mig... att det är ett stadium i universums kretslopp. Min idé är den att jag ensam är privilegierad med att se allt detta; kanske existerar andra människor, men jag har inte tänkt på dem, det är en fas i min utveckling. Varje gång jag befinner mig i narkos är jag i stånd att tränga litet djupare in i det outgrundliga mysteriet. Igenkännandet av gångna stadier bidrar mycket att göra vägen förtrogen för mig."

George Berkeley (filosof, irländsk biskop — 1685—1753) tycks ännu ha spelat en stor roll i den filosofiska diskussionen på Ramseys tid. Berkeley är utpräglad subjektivist. Enligt hans lära existerar ingenting annat än andar och deras idéer. Med tanke på honom fortsätter professor Ramsay:

"Jag tror inte att jag är någon anhängare av biskop Berkeley i mitt vanliga vardagsliv. Till följd av den skolning jag fått och på grund av min dagliga verksamhet har jag blivit benägen att uppskjuta mina omöden — jag intar en hållning av vetenskaplig skepticism. Men under inflytande av narkos försvinner alla trivel; jag vet att Berkeleys existensteori är sann, och eftersom jag känner mig veta med absolut visshet, att det egna jagets existens är det enda en förnuftig människa kan vara övertygad om, så tror jag också att alla medmänniskor är produkter av mitt medvetande. Jag tror att fastän de för sig själva kan vara verkliga och ha envar sin egen värld, så är de för mig endast delar av mina tankar och för övrigt inte några vidare betydelsefulla faktorer i min livskedja. Tro är väl försanthållande utan alla förnuftsskäl, på grund av en förment säker kunskap och just sådan är min hållning beträffande Berkeleys existensteori.

Det är som om den slöja som döljer varifrån vi kommer, vad vi är

och vad det skall bli av oss plötsligt slets sönder och som om en glimt av det Absoluta bröt in över oss. Känslan av dess sanning är övervuldigande men ytterligt smärtsam. Jag har utbrustit: 'Store himmel, är detta allt!' Sådana intryck, som det är utomordentligt svårt att uttrycka i ord, försvinner långsamt. Efter fem minuter börjar de avta i intensitet; övertygelsen om deras absoluta sanning är mindre djup, man inser att det finns en vanlig, vardaglig värld, i vilken jag själv och otaliga andra människor spelar envar sin roll. Efter tio eller femton minuter är själstillståndet åter fullkomligt normalt. Det förekommer ingen efterverkan, intet illamående utom ibland efter kloroform, och mina nerver är lika stadiga som vanligt, ty jag har utfört vägningar strax efter det jag återhämtat mig — ett företag som kräver stadig hand och ett visst om-döme."

Längre fram i sin artikel refererar professor Ramsay ett arbete av Sir Humphrey Davy, publicerat redan år 1800. I detta arbete skildrar tjugonio personer sina erfarenheter under inverkan av ett narkoticum. Ingen utom Davy själv berättar om upplevelser som stämmer med Ramseys. Davy skriver emellertid:

"Då jag återvann mitt vanliga tillstånd kände jag lust att meddela de upptäckter som jag gjort under experimentet. Jag försökte återkalla mina föreställningar; de var svaga och otydliga, men ett visst komplex av idéer inställde sig, och med den mest intensiva övertygelse och i profetisk ton utropade jag till doktor Kinglake: 'Ingenting existerar utom tankar — universum är sammansatt av intryck, föreställningar, njutningar och smärtor.'"

Ramsay finner det anmärkningsvärt att detta blott var en isolerad erfarenhet för Davy och att den i hans fall inte tycks ha återkommit. För Ramsay själv återkom samma erfarenhet regelbundet.

Författaren slutar sin artikel med en älskvärd bön om ursäkt för det egocentriska innehållet. Det var oundvikligt på grund av ämnets natur. Han påpekar också att han med avsikt låtit bli att i förväg läsa vad andra skrivit om sina erfarenheter under narkos. Först ville han skriva ner sina intryck för att inte riskera att bli suggestivt påverkad. Det är med intrycken från narkos som med drömutplevelser; de har en tendens att snabbt förflyktigas.

Professor Ramseys skildring av de idéer som tog honom i besittning

under narkosen för tanken till idéer av liknande slag som möter i religionernas historia. Här kan t. ex. nämnas den tibetanska dödsboken, tillgänglig i en tydligen mycket god engelsk översättning.*) Där kan man på någorlunda begripligt och koncentrerat sätt få del av den filosofiska grundåskådningen i buddhismen (återgiven efter en lärofader som under första århundradet av vår tideräkning nertecknade läran, vilken tidigare bara traderats muntligen.) Här är ett kort citat:

"Alla fenomen är skapade av medvetandet (are mindmade). Utan medvetandet finns det därför praktiskt taget ingen objektiv existens. All existens uppkommer genom ofullkomliga idéer i vårt medvetande. Men medvetandet kan inte se sig självt, ty det har ingen form. Vi måste förstå att alla fenomen är skapade genom de ofullkomliga idéerna i det ändliga medvetandet; därför är all existens lik bilden i en spegel, utan substans, endast ett fantom av medvetandet. När det ändliga medvetandet verkar, då uppstår alla slags ting; när det ändliga medvetandet slutar att vara aktivt, då upphör alla slags ting."

Det gammaltestamentliga ordet för Gud var Jehovah eller Jahvé. Man har gjort gällande att ordets egentliga innebörd skulle vara **Jag är**.

I andra Moseboken, kap. 3, vers 14, heter det på följande sätt: "Gud sade till Mose: 'Jag är den jag är.' Så skall du säga till Israels barn: **Jag är** har sänt mig till eder."

Jag är har sänt mig till eder, säger Moses. **Jahvé = Jag är** har skapat allt, säger den gammaltestamentliga läran. Kristus = Gud (Jahvé) är skaparen av hela universum, säger man inom kristendomen. Alla fenomen är skapade av medvetandet, säger buddhismen. Under experimentell narkos, säger den moderne kemisten, känner jag mig veta med absolut visshet att det egna jagets existens är det enda en förnuftig människa kan vara övertygad om.

Nu torde det väl förhålla sig så att tillstånd som vissa moderna människor upplever under narkos kan likna en del religiösa transtillstånd, som vise män tidsåldrarna igenom uppnått på andra vägar, genom fastor, bön och olika slags övningar och experiment. Säkert var dessa experiment ofta ytterst subtila och det vanns stor erfarenhet hur tillstånden skulle göras sådana att de medförde starkaste salighets-

känsla — eller medkänsla med den lidande skapelsen. För vår kulturkrets vidkommande blev den sortens övningar bortlagda i och med den lutherska reformationen.

Begynnande forskning beträffande vissa tillstånd av dröm, trans, hypnos, narkos o. s. v. har redan bedrivits av ett mindre antal moderna vetenskapsmän. Jag tror att den framdeles kan komma att bedrivas — inte minst genom samarbete mellan biokemister och realistiska filosofer och psykologer — på sådant sätt att den kommer att kasta ljus över den bibliska Jahvé-tron och föreställningen i allmänhet om ett Jag såsom universums skapare. Därmed kommer också hela den subjektivistiska filosofin att belysas.

Professor Ramseys uppsats publicerades av **Society for Psychical Research** under en tid då mycket stora intelligenser arbetade inom detta sällskap. Numera kallas den psykiska forskningen hellre för parapsykologi, och vi har här att göra med en allttjämt mycket ung vetenskapsgren. Dess material är i hög grad förbryllande. Men inställningen är i alla fall vetenskaplig. Den är inte resignerad utan vetgirigt frågande — en helt annan attityd än när den kristne betraktar hela saken som principiellt övernaturlig och obegriplig och när han lättad eller uppgiven utbrister: "Tanken orkar inte, men faktum kvarstår: lindebarnet som sover där i halmen är hela detta väldiga universums Skapare."

Vår tid präglas av fruktansvärda politiska motsättningar. Den mest solitt internationella gemenskapsformen är nog det allvarliga vetenskapliga sökandet. Med största glädje kan man notera att parapsykologisk forskning numera bedrivs inte bara i England, Amerika, Tyskland, Holland o. s. v. utan också i Sovjetunionen. Både **Journal of the Society for Psychical Research** och **Zeitschrift für Parapsychologie** har under senaste året haft intressanta artiklar härom. Kunde något bättre göras för att lösa spänningen i religiöst hänseende mellan öst och väst än att man allvarligt arbetade vetenskapligt med frågan om uppkomsten av idén om **Jaget** som alltings skapare?

Dogmerna åtskiljer. Men det äkta sanningssökandet förenar.

* **The Tibetan Book of the Dead** or **The After-Death Experiences on the Bardo Plane**, according to Lama Kogi Dawa — Samdup's English Rendering by W. Y. Evans-Wentz, Oxford University Press, 1957.

William Haste:

ETT SÄLLSYNT MEDIALT FENOMEN: EKTOPLASMA

Våra fem sinnen sätter mycket snäva gränser för vår kännedom om bakgrunden till hela vår tillvaro. Därför har man t. ex. inte kunnat förklara varför det föds medier som producerar en substans som vanliga människor inte kan frambringa, kallad **ektoplasma**. Substansen fick detta namn av nobelpristagaren, den

I grosshandlare H. Bonnes hem den 4 september 1921. Bilden visar t. v. professor O. Jäger, Oslo, och professor Haraldur Nielsson, Reykjavik, som kontrollanter på var sin sida om Einer Nielsen, från vilkens mun ektoplasma strömmar ut.

store franske fysiologen, professor **Charles Richet**, vilken ansåg att de parapsykiska fenomenen var en absolut realitet. Till och med en sådan motståndare till all mystik som den danske psykofysikern, professor **Alfred Lehmann** (1858—1921), erkänner i sitt arbete "Overtro og Trolldom" att ektoplasman — även om dess tillkomst i människokroppen är oförklarlig — faktiskt existerar, sedan han först avvisat detta som ren dikt. Ektoplasman har iakttagits och kontrollerats av en rad vetenskapsmän i olika länder, och även fotograferats — det finns också enstaka fotografier av de gestalter

som har byggts upp av den märkliga substansen.

Materialisationer och direktröst är mediumitetens höjdpunkt och är i varje fall för spiritualisterna ett bevis på livets fortsättning efter döden med bevarande av fullt medvetande. — Den danske kioskägaren **Einer Nielsen**, som avled för något år sedan i 70-årsåldern, var ett kraftigt materialisationsmedium, och man räknar med att han var det sista medium i Skandinavien — möjligen i hela Europa — som frambragte materialisationsfenomen. Av en tvivlande värld blev han livet igenom föremål för misstänkliggörande. Fullt erkännande rönt han emellertid i dr Hans Gerlofs 216 sidor stora bok om honom, "Die Phantome in Kopenhagen". (På svenska finns en, nu slutsåld, självbiografi av Einer Nielsen, "Vägen mellan himmel och jord".)

En gång blev Einer Nielsen inbjuden till Oslo av den norske psykiske forskaren professor O. Jäger, vilken ansåg att det skulle vara av betydelse för saken om en officiell norsk vetenskaplig kommitté av professorer och doktorer kunde gå i god för honom på samma sätt som tre kolleger i Köpenhamn hade gjort, nämligen ingenjör F. Grunewald, dr. med. Knud Krabbe och professor Chr. Winther. Dessa tre hade under tre månader företagit experiment med Einer Nielsen, och i en rapport skrev de bl. a.:

"Under seanserna skärptes ständigt kontrollåtgärderna systematiskt, och under den sista seansen, den 10 december, hade vi sådana betingelser att dessa efter vår fulla övertygelse var lika med absolut kontroll.

Kontrollen bestod av en fullständig avklädning av Einer Nielsen, noggrann undersökning av hela hans kropp, varpå han syddes in i trika med tyllhättor över huvud och händer och slutligen placerades i en på förhand undersökt och förseglad bur med väggar av tyll. Under dessa betingelser, med mediet i äkta trans, uppkom fyra gånger utanför trika

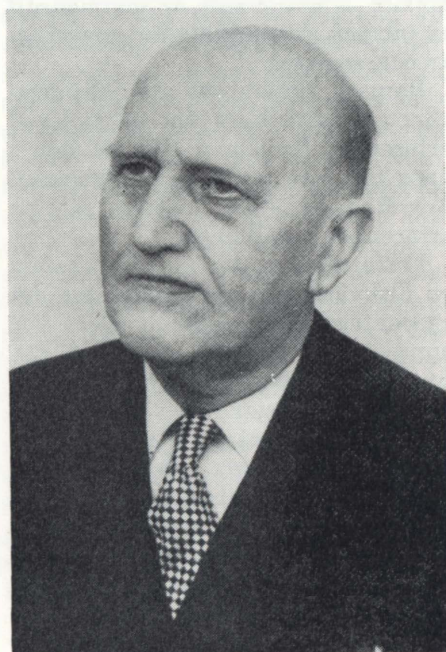
och tyllhättor men innanför burens väggar, slöjliknande, vita stoffmassor. Under den sista seansen kontrollerades fenomenet med fem stereoskopapparater. De bilder man därvid fick, stämmer helt överens med de direkta iakttagelserna."

Det är märkligt att det under sådana förhållanden överhuvud kunde komma fram någon ektoplasma. Men några gestalter bildades inte av den.

När sedan experimentet skulle upprepas inför vetenskapsmännen i Oslo, blev det ett fiasko. Nielsen beskyldes för att ha gömt ett stycke tyg i ändtarmen och genom trikån skaffat sig tillgång till gömstället med ena armen. Dr Gerlof anser i den nämnda boken att denna beskyllning är helt absurd och visar ett fotografi av Nielsens ektoplasma under en av Oslo-seanserna, en bild som han påstår har hållits undan i 33 år, till 1954. Men ektoplasman är här inte så imponerande som annars, något som dr Gerlof förklarar med forskarnas okunniga behandling av mediet.

*

Sedan materialisationsmedier som Einer Nielsen och madame d'Espé-

Einer Nielsen

rance hade studerats vetenskapligt, kom en del vetenskapsmän till ett positivt resultat rörande dessa fenomen, och några kunde inte hålla tillbaka sin mening. **Charles Richet** (1850—1935) uttalade redan då:

"Spiritualister har angripit mig för ordet **orimligt**. De har inte kunnat förstå att det för mig har varit en **pina** att erkänna dessa fenomen. Men bed en fysiolog, en fysiker eller en kemist att erkänna att gestalter med alla kroppsliga funktioner — gestalter i vilka blodet strömmar, i vilka det är värme och muskler, som utandas kolsyra, har vikt, talar och tänker — kan utgå från människokroppen! Det är att begära en intellektuell ansträngning som verkligen är plågsam. Ja, det är orimligt, men det hjälper inte — det är sant!"

Det fotografi som den tyske parapsykologiske forskaren dr. Hans Gerlof påstod hölls undan i 33 år. Det visar en av de tre Oslo-seanserna som gav dåligt resultat men likväl med synlig ektoplasma. I mitten Einer Nielsen.

BREV

Högarne, midsommardagen 1968

Red. Sven Magnusson
Stockholm

Under pingsthelgen, då jag vistades på annan ort, såg jag i ett nummer av Eder tidskrift "Sökaren" en artikel (nr 7 1967) "Fridens evangelium" byggd på några dokument som enligt artikeln skulle finnas i Vatikanbiblioteket i Rom. Dokumenten, ett arameiskt och ett gammalaviskt, skulle ha evangelisten Johannes till upphovsman. Då jag kom hem tillskrev jag biblioteket ifråga dels för att få veta om dokumenten existerade och dels, om de existerade, ett uttalande angående deras värde. Jag tänkte att det kanske rörde sig om något av de apokryfiska evangelier som den primitiva kyrkan hade att gallra bort då den uppställde Nya Testamentets kanon. Som bekant kunde i denna kanon inte komma med andra skrifter än de som direkt kunde härledas från apostlarna, antingen så att de själva hade författat dem eller att de hade godkänt dem. Jag berättade i mitt brev något om innehållet i dokumenten, med ledning av artikeln, att det i huvudsak rörde sig om hälsoregler och även en nästan ordagrann återgivning av 1 Kor. 13: 1—7, 9—13. För ett par dagar sedan kom svar från Biblioteket. De säger att dessa texter inte finns i deras samlingar och aldrig har funnits där. Artikeln i "Sökaren" bygger alltså på ett falsarium och jag hoppas att Ni i sanningsens intresse vill dementera dennas riktighet i Eder tidning. Lyckligtvis innehåller vårt

Nya Testamente ett sant och beprövat Ord som vi kan bygga vår livsgrund och vårt tillkommande liv på. Här nedan återger jag Vatikanbibliotekets svarsbrev.

Med hälsning

Nanny Nilsson.

La Biblioteca Apostolica Vaticana

in riferimento alla lettera del 6 corr., si pregia comunicare che il testo da Lei indicato non esiste nelle sue raccolte, ne' mai stato posseduto.

Con distinti ossequi

Vaticano 14 giugno 1968.

Gentile Sig.na Nanny Nilsson, S - 830 34
HÖGARNA (Svezia)

Anm. Som framgår av introduktionen i nr 7, 1967, har vi aldrig påstått någonting positivt angående detta evangeliums äkthet. Vi tycker att berättelsen om Moders änglar har en intressant litterär och filosofisk dimension. Jesusgestalten har skildrats på många olika sätt under århundradena: vi har de kanoniska evangelierna, vilkas historiska värde är mycket osäkert, vidare en del apokryfiska evangelier samt Jesuslegender, litterära och vetenskapliga framställningar av vilka en del är välvilliga, en del illvilliga. Fridens evangelium är en av de många berättelserna om Jesus från Nasaret. Att utgiva den bestämt påstår att det är fråga om ett äkta evangelium, gör det inte mindre fascinerande och läsvärt. Naturligtvis är det möjligt att det rör sig om ett falsarium, även om brevet från Vatikanbiblioteket inte bevisar detta. Se f. ö. meddelande på annan plats i detta nummer!

Red.

Din personliga

BIORYTM

uträknas enl. medicinalrådet dr. Wilhelm Fliess' metod, byggd på strikt vetenskapliga forskningsrön.

1. Biorytmogram eller pulsationsrytmen.
2. Högsta försäkringsskydd mot den egna mänskliga faktorn.

Ovärderligt för bl. a. varje bilförare — enl. statistiskt underlag. Begär information! H. Schubert, S:t Eriksgatan 109, Stockholm Va. Tel. 33 19 32.

**Cellaktivatorn-Elektronbadet
MWO-healinginstrumentet**

omtalat i SÖKAREN nr 8, 1965

demonstreras av H. Schubert, som även ger behandling (t. ex. hembesök).

Adress: S:t Eriksgatan 109, Stockholm
Va. Tel. 33 19 32.

Ref. och behandling:

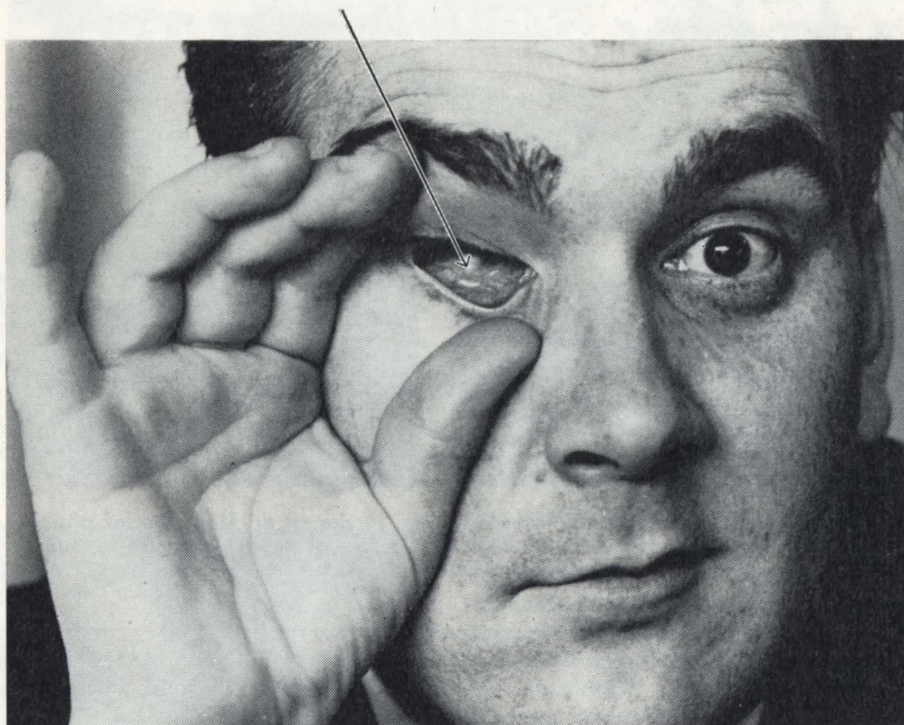
Salong WALLENSTJERNA, Artillerig.
83, tel. 61 30 26.

VILL DU

förnya samhället, lindra nöden i världen, upphäva orättvisor, handla förnuftigt? Då behöver vi Din hjälp, vem Du än är. Skriv till oss nu!

WARDÖ, Box 7051, 550 07 Jönköping 7

MED DET HÄR ÖGAT² SER HAN:

Ronald Coyne har tagit ur sitt emaljöga och visar den tomma ögonhålan.

Den 24-årige amerikanen Ronald Coyne visar vid väckelsemöten att han kan se med sin tomma högra ögonhåla. Läkare förklarar att det är omöjligt och skeptikerna ler hånfullt, men publiken tvivlar inte på vad den ser.

Han säger själv att det är ett underverk, och de som har sett honom demonstrera sin mystiska förmåga att till synes trotsa naturens och vetenskapens lagar måste åtminstone medge att det är något underligt i det hela.

När Coyne nyligen framträdde i Vancouver i British Columbia lät han åskådarna täcka för det friska vänstra ögat med en dubbelvikt näsduk, som sattes fast med fem meter häftplåster klippt i tvådecimetersbitar. Han hade bevisligen inte en chans att se någonting med det ögat.

Coyne tog sedan ut sitt konstgjorda öga, lyfte upp ögonlocket och visade de närvarande att ögonhålan utan skymt av tvivel var fullständigt tom. — Han åtog sig att läsa allt man förelade honom, även identitetskort med ytterst liten stil. Han gjorde till och med ett försök att läsa den franska texten på tvåspråkiga kanadensiska handlingar. Hans franska uttal lämnade en hel del övrigt att önska, men man kunde inte ta fel på att han verkligen såg de bokstäver som han försökte uttala.

Coyne är född i Oklahoma, i den trakt som kallas Bibelbältet, där hans far var maskinskötare vid en ammunitionsfabrik. När han var sju år gammal fick han en ståltråd i ögat när han lekte med sin lillebror Donald, och skadan var så svår att ögat måste opereras bort.

Omkring ett år senare besökte han ett religiöst möte, och kvinnan som ledde sammankomsten frågade om han led av något lyte eller någon sjukdom som han gärna ville bli botad från. Han talade då om att han inte kunde se något med höger öga, men han lät bli att nämna att ögat var gjort av plast.

— När hon började be, frös jag över hela kroppen, påminner sig Coyne mor, som hade tagit honom med till mötet. Till sist sade jag att han inte gärna kunde se något, eftersom det var ett plastöga, men då kunde han redan se.

Coyne reser nu omkring i Nordamerika tillsammans med sin bror, håller väckelsemöten och demonstrerar sin förmåga att se från den tomma ögonhålan — "underverket". Han har undersökts av åtskilliga läkare, som inte har lyckats ge någon förklaring till fenomenet. Ingen åskådare har någonsin lagt märke till något som tyder på att det föreligger något slags fusk.

Människan är djurets äldre bröder: därför måste människan vara djurets beskyddare och hjälpare — inte dess tyrann och förtryckare.

T. L. Vaswani

Tre ting vänder aldrig tillbaka:

1. Pilen
2. Ordet
3. Tillfället

Arabiskt ordspråk

Tvivel är början, inte slutet, av visdomen.

George Iles

Det finns ett sätt varmed en medmänniska grundligt kan skada dig, och det är genom att få dig att hata henne. Det är genom att få dig bitter som hon fördärvar ditt liv.

"FRIDENS EVANGELIUM"

När vi förra året publicerade ett kapitel ur "Fridens evangelium", ett vegetariskt, apokryfisk evangelium, skrev vi att vi kanske senare skulle komma att införa ytterligare någon del ur denna evangelietext. Men det blir ingen fortsättning. Fastän det utdrag vi gjorde i nr 7, 1967, enligt vår mening är en fascinerande berättelse med mycken hälsosanning i, måste det nog sägas att Szekelys vegetariska evangelium inte på något sätt ur historievetenskaplig synpunkt kan spelas ut mot bibelns kanoniserade evangelietexter; det ligger vid sidan av all vetenskap, både genom sättet för dess presentation och genom sin egen disposition med långa, föregivna Jesus-citat, som inte kan antas vara ordagranna uppteckningar, och vad som synes vara omskrivningar av partier i de bibliska evangelierna.

I detta sammanhang kan vi nämna att Reformförlaget förbereder nytryck av det nu slutsålda "Evangeliet om det fullkomliga livet", ett annat och mera känt vegetariskt "ur-evangelium".

ISOLERAD?

Brev- och kontaktkirklar
Problem- och skriftanalyser (35: —)
STURE EMBY,
Holländargatan 7, 780 31 Kvarnsveden.